

mauult accipiat, eius n. hac in re voluntas mihi arridebit. At si hanc nostram, seu potius non nostrā, sed ipsius Moyſis simul atq; paginæ sanctæ philosophiam eligere, amplecti, atq; sequi lubenter se accingat quispiam duplex ipsum hac ratione incōmodū euitaturū atq; consequenter duplicem ipsum vtilitatem inde consecuturum pronuntiamus, videlicet. inutilem temporis Septennii in Philosophia Peripateticorum vana consumptionem effugiet, simulq; radicalem falsæ ipsorum doctrinæ in mente impressionem non recipiet: quibus nocuentis tam in medicina quam hoc theologia seculo versantes (vtpote falsis principiis seu fundamentis seducti) infecti, læpicule etiā in suis studiis aberrare coguntur: Hinc ergo est, quod medici huius scholæ seu sectæ causas morborum efficientes, calidum, frigidum, humidum, siccum, choleram, sanguinem, flegma & melancholiam fecerunt, de actu vero diuino & virtute angelica, quibus Deus in proprietate sua seueritatis in hominū humores maligniter operari solet, ne cogitauerunt quidem, quare effectus potius & organa naturalia in quibus Deus & ministri eius angelici agunt pro causis efficientib. Aristotelis doctrina male instructi, acceperūt; Similiter Theologi Christiani nonnulli scholæ Peripateticæ sectatores, differentiam inter Theologiam & Physicam sacram facere, & diuinitatis radios à natura creata distinguentes, ipsum Deū minime in natura esse asseuerare non erubescunt; atque ita actores in natura plures præter solum Deum vnicum in mundo actorem, sine quo nihil finxerunt, sic cum suo Aristotele ignem, solem & stellas, atque ipsorum influentias esse rerum omnium inferiorum actores & authores volunt, cum sacræ literæ agnoscant solum & vnicum Deum omnia facere, in & ex his omnibus; Ipsi Theologi cum suo magistro ventos procedere ab exhalationib. è terra, vi solari & astrorū surgentib. referunt, & tamē pagina sacra venti authorē Deum facit, atq; ita in infinitis aliis, quos omnes errores tanto labore atque tædio, tantaq; temporis continuatione ex Aristotelis Physica didicerūt Christiani nostri, vt tamē si in sacris scriptis cōtrariū inueniāt, illos nihilominus è mentis atq; memoriæ suæ arca thesauraria tam firmiter impressos eradicare atq; eiicere nequeant, corrigendi ipsos modū nesciunt, doceri spernunt, & tamen tam inter Philosophos Christianos quam in theosophia peritos sunt nonnulli qui doctrinæ Aristotelicæ obliquitatem & imbecillitatem ingenue agnoscant, illam autē recte corrigere ignorant: Nā Fregius vir in Philosophia Aristotelica admodum versatus, postquam de causis meteororū ventosorum efficientibus mentionem fecisset, statim ab Aristotelis opinione recedens in hæc verba prorumpit. *Quamquam tota disputatio de ventis, sicut de aliis meteoris, plena sit admirabilium operum Dei, quorum nulla firmæ & sufficientes in natura causa proferrī possunt, tamen prodest videre, quousq; humana ratio progredi possit, sacræ quidem literæ dicunt Deum ventos producere de thesauris suis, vnde ipsorum flatus audimus, sed vnde veniant aut quo vadant nescimus:* Hæc Freg. lib. 25. in causa ventorum: Et Margarita philosophica in capite de fulmine & tonitru sic scribit: *Quidam philosophorū considerantes mirabilem fulminis operationem, ipsum non opus naturæ, sed summi Dei effectum immediatum arbitrati sunt:* Hæc illa: Et Ioannes Velcurio vir admodum in philosophia Peripatetica profundus lib. 3. c. 6. com. Phys. dicit hæc: *Non consentiunt plane sacræ literæ cum Physicis de ortu fontium & fluminum quæ ex mari per varios alueos meatusq; fluere ac ad suos fontes resuere Ecclesiastes c. 1. testatur, dicens, omnia flumina intrant in mare, & mare nō redundat, ad locum vnde exeunt flumina reuertuntur vt iterum fluant: cæterum Aristoteles & physici Peripatetici dicunt, materiam istorum esse pariter vaporem resolutum in aquam & liquefactum à frigore & calore simul intra terram, & c.* Hæc ille: Atq; ita in multis aliis quos hic recensere nimis foret longum atq; tædiolum. Quibus arguere videntur bona conscientia ad hoc perciti, quod omnia meteora immediate à Deo proueniant, & quod Aristotelica doctrina sit omnimodo illi fonti totius veritatis oppositissima: Sed vt quilibet suo hac in re vtatur iudicio suadeo. Secunda vtilitas, quā diligens istiusmodi philosophiæ respectus lector afferre videbitur, est, qd sit impossibile, quin & philosophiæ huius studio in vera theologiæ mysteria sensim atq; gradatim irrepit, ita vt non modo in Philosophiæ verū etiā in theographiæ fundamentis optime & radicaliter versatū se sentiat: nam istam inueniet lector Philosophiam tam Christiano connaturalē, atq; instinctu spirituali vnitam, ac intellectus lumine connexā, ad veramq; Dei cognitionem pronā, quā illam Aristotelis, Ethnico atq; eius fidei conuenientem, vanæ eius phantasiæ & minime menti adligatam, & consequenter ad Idololatriam in mundo producendā pronā. Nam illa à nobis proposita omnium creatori, qd suum est vnice attribuere docet monetq; ; at hæc Aristotelica ius diuinū arrogāter furando, suæ naturæ ascribere tentat, atq; ita quæ creatoris solius sunt, creaturis, falso à Deo ius & actum suū derogando, arrogare gestit; Eius (inquā) Philosophia meteora omnia nō ab immediata Dei potentia, sed more in natura sua aduentitio prouenire scribit: videlicet ventos ab exhalatione calida & sicca, vi caloris eleuata, & frigoris actu deorsum pulsā, nubes à vaporibus ab aqua & terra eodem actu exhalatas, & frigore mediæ aeris regionis condensatas: tonitru à conflictu facto inter aquam nubis & ignem ab exhalatione in nube inclusa, per antiperistasin ortum, tempestates turbulofas, tam in mari quam aere, ab exhalationib. siccis, sed minime inflammatis (qualē etiam & terræ motus materiā fingit) presteres horrendos ab exhalationib. igneis facile inflammabiles atq; etiā cometarū materiā talē esse affirmat, horumq; omnium actores aut stellarū radios, aut aduentitios cōtrariarū in elementis qualitatū concursus facit, in quib. omnib. de vero horū omnium mirabiliū authore nullā quidē facit mentionem, atq; ita Christianos ipsius sectatores non modo à diuino cultu distrahere videtur, sed et ipsos in angustiis & periculis tēpestatū illius obliuisci efficit sua falsa doctrina, qui reuera est istiusmodi aeris ob hominū peccata ordinator, causaque immediate per angelos efficiens, vnde

vnde